

Kirkonpalvelija ¹2014

Kirkonpalvelijat ry - 80 vuotta 1934 2014

Kirkon henkilöstö vähenee

Suomen talouden syöksykierre jatkuu. Teollisuuden tuotanto ja vienti ovat pudonneet verrattuna vuodentakaiseen. Vain yksi on nousussa. Työttömyysluvut kasvavat ja YT-neuvotteluista on tullut osa uutisten vakioaineistoa. Kyyti tuntuu kylmältä, vaikka kesää kohti mennäänkin.

Myös Kirkossa henkilöstö vähenee, seurakuntaliitokset ja muut uudelleenjärjestelyt syöväät työntekijöiden motivaatiota. Työpaikkojen ilmapiiriä kuormitetaan vuodesta toiseen jatkuvilla säästösuunnitelmilla ja niiden tarkistuksilla.

Yksi asia on kuitenkin varma, tekeviä käsiä tarvitaan aina. Peräänkuulutankin säästösuunnitelmiin perusteellista harkintaa. Jottei esimerkiksi tehtävien järjestelyissä hinta olisi ainoa määrittävä tekijä ja kehityksen suuntana ulkoistaminen. Palveluiden laatu- ja kestävyysperiaatteet on nostettava keskeisiksi tekijöiksi. Paras malli olisi se, jossa perustana on itse tuotetut palvelut, joita tuetaan ostopalveluilla. Kumpaakin tapaa palveluiden tuottamiseen tarvitaan, jotta asiakkaiden ja seurakuntalaisten tarpeet ja toiveet tulevat mahdollisimman hyvin huomioitua.

Viikot ja kuukaudet vaihtuvat vinhaa vauhtia. Vuoden kohokohta Turun opinto- ja koulutuspäivät, sekä niiden yhteydessä vietettävä yhdistyksemme 80-vuotisjuhla lähestyvät. Lehtemme tästä numerosta löydät päivien ohjelman ja yhteystiedot ilmoittautumista varten. Tiedon ja virkistymisen lisäksi päivien aikana on hyvä mahdollisuus tavata kollegoita, jakaa ajatuksia ja löytää uusia näkökulmia työhönsä. Toivonkin näkeväni monia teistä Turussa. Tehdään yhdessä päivistämme iloinen ja muistelemisen arvoisen asia.

Kaupat myyvät sesonkituotteita suklaamunia, raeruoohon siemeniä, mämmiä, lammasta. Mutta onneksi pääsiäiseen ei ole tunkeutunut samaa kaupallisuuden sirkusta kuin joulun. Saamme suhteellisen rauhallisesti elää paastonaikaa ja lähestyä kristikunnan suurinta juhlaa pääsiäistä. Pääsiäistä lähestyttäessä paastonaika asteittain syvenee. Viimeinen sunnuntai ennen pääsiäistä palmusunnuntai johdattaa meidät hiljaiseen viikkoon. Kohti Kristuksen kärsimystä, pitkäperjantaita, mutta myös kohti ylösnousemusta ja pääsiäisaamun iloa. Pääsiäisaamun aurinko paistaa tyhjälle haudalle.

**Pieni tintti laulaa:
Talvi väistyy jo
Joka päivä lämpimämmen
paistaa aurinko.
Huhtikuussa lämmin tuuli,
puissa huminoi.
Lumi sulaa kevään laulu
kaikkialla soi.
Leskenlehden keltahattu,
kertoo riemuitten;
väistynyt on talven valta,
valo voitti sen.**

Tällä Anna-Mari Kaskisen runolla toivotan sinulle lukijani Riemullista Pääsiäistä ja aurinkoisia kevätpäiviä

**Kaarina Yli-Somero
puheenjohtaja**

**Ristiinnaulittu Jeesus, ristisi kohoaa keskelle maailman
epätoivoa ja kärsimystä,
kaikkien kansojen ja kaikkien sukupolvien ylle merkiksi siitä,
että sinä et ole jättänyt tätä maailmaa oman onnensa
nojaan.**

**Sinun ristisi kohoaa keskellemme ja kertoo, että syntimme on
annettu anteeksi.**

**Tie Isän luo on avoin. Herra, sinun ristisi on minullekin toivo,
kuolemasi on minulle voitto.**

**Sinun haavasi ovat minulle lähde iankaikkiseen elämään.
Herra, tahdon kuulua sinulle elämässä ja kuolemassa.**

Anna-Mari Kaskinen

Taloudelliset ja tuotannolliset syyt

Päivittäin saamme lukea irtisanomisista, jotka perustuvat taloudellisiin ja tuotannollisiin syihin. Harvoin lehdet analysoivat tai kertovat niistä ihmiskohtaloista, jotka irtisanomislukujen taakse kätkeytyvät.

Seurakuntien taloudellinen tilanne näyttää vuosi vuodelta entisestään rapautuvan. Kymmenet tuhannet ihmiset jättävät vuosittain kirkon (vuonna 2013 60.000). Tämä vähentää seurakuntien saamia kirkollisverotuloja. Seurakunnat ovat uuden haasteen edessä. Jotakin pitäisi tehdä, jotta seurakunnat pystyisivät suoriutumaan sille uskotuista tehtävistä. Tässä tilanteessa puhutaan yleisesti seurakuntien rakennemuutoksesta.

Tähän liittyen Kirkkohallitus on valmistellut esitystä Uusi seurakuntayhtymä 2015-rakennemallin käyttöönotosta. Esityksessä kuvataan uuden mallin päälinjat. Tuota ehdotusta käsitellään syksyn 2014 Kirkolliskokouksessa.

Taloudelliset ja tuotannolliset syyt ovat jo nyt johtaneet irtisanomisiin muutamissa seurakunnissa ja kristillisissä järjestöissä. Hengelliset työyhteisöt ovat joutuneet yllättäen uuden tilanteen eteen. Onhan yleisesti ajateltu, että hengelliset työyhteisöt ovat ns. varmoja ja turvallisia työpaikkoja, joissa ei yksinkertaisesti voi tulla eteen sellaista tilannetta, että jouduttaisiin miettimään sellaista vaihtoehtoa kuin työntekijöiden irtisanominen talouden tasapainottamiseksi ja perustehtävän turvaamiseksi.

Tämä asettaa työnantajalle monenlaisia haasteita juuri siksi, kun ei ole riittävästi kokemusta siitä, miten irtisanomiset tulisi käytännössä hoitaa juridisesti ja inhimillisesti, jotta irtisanotut voisivat sanoa, että meillä on hyvä ja viisas työnantaja.

Irtisanominen sattuu tavalla tai toisella häneen, joka joutuu sen kohteeksi. Tätä tuskin voidaan millään tavalla välttää, mutta lievittämään sitä pystytään, jos siihen on riittävästi halua, tahtoa ja taitoa.

Työnantajan haaste

Irtisanomisen juridinen puoli liepee helpoin, koska siihen on olemassa selvät lakipykälät ja ohjeet. Tämä tuskin vaatii suurtakaan ponnistelua ja haastetta. Taloudellisten ja tuotannollisten syiden taakse on toisaalta helppo piiloutua ja jättää kertomatta irtisanomisen syvemät syyt irtisanotun kannalta. Koko prosessi voidaan hoitaa kylmästi, viileästi ja virallisesti. Tähän tehtävään voidaan palkata ammatti-johtaja, joka on ansioitunut isojen yritysten saneeraajana ja irtisanomisesprosessin toimeenpanijana.

Mielestäni tämä ei ole hengellisen työyhteisön jatkon ja työhyvinvoinnin kannalta välttämättä paras vaihtoehto.

Työnantajan suurin haaste on siinä, kuinka koko irtisanomisesprosessi käytännössä hoidetaan. Keskeiseksi näyttää nousevan, kuinka hyvin ja inhimillisesti irtisanominen kerrotaan irtisanottaville. Miten kohdataan heidän ihmettelynsä, hämmästyksensä ja tunteensa? Miten turvataan se, että irtisanotut kokevat tulleen aidosti kuulluksi omassa asiassaan? Miten tuetaan irtisanottuja irtisanomisaikana ja työsopimuksen jälkeen? Miten jälkihoito järjestetään? Turvautuuko siinäkin pelkästään ns. helppoon ratkaisuun eli työterveys-huoltoon? Eikö sillä ole mitään merkitystä, että kysymys on hengellisestä työyhteisöstä, jonka arvoihin on aina kuulunut toisesta huolehtiminen, kannustaminen, tukeminen ja välittäminen? Onko hengellisellä työyhteisöllä varaa unohtaa omat

arvonsa irtisanomisesprosessin kuluessa? Miten kannetaan niistä työntekijöistä huolta, jotka jäävät jatkaamaan oman työnsä tekemistä työyhteisöissään irtisanomisten jälkeen? Kuinka holehditaan lähiesimiesten ja johtajien jaksamisesta irtisanomisesprosessin aikana ja sen jälkeen? Miten työyhteisö palauteetaan takaisin tekemään innokkaasti ja hyvillä mielin omaa perustehtäväänsä irtisanomisesprosessin jälkeen?

Taloudellisiin ja tuotannollisiin syihin perustuva irtisanominen on raskas ja vaativa prosessi, johon ei yhdenkään työyhteisön toivoisi koskaan ajautuvan tai joutuvan. Tuossa tilanteessa mitataan todellista johtajuutta.

Irtisanotun tuntemuksia

Irtisanottu työntekijä voi kokea irtisanomistilanteessa monenlaisia tunteita laidasta laitaan. Hän on vihainen, pettynyt, loukattu, unohtettu. Hän kokee olevansa ulkopuolinen. Hän on surullinen, masentunut, järkyttynyt ja yksinäinen. Hän tuntee, ettei hän enää kuulu työntekijäjoukkoon ja hänet on leimattu luuseriksi.

Hänen mielessään risteilee monia kysymyksiä. Miksi minusta haluttiin päästä eroon? Miksi minut valittiin irtisanottavien listalle? Olenko huono työntekijä? Eikö ammattitaitoani ja osaamistani enää tarvita tässä työyhteisössä? Eikö pitkällä työurallani ole enää mitään merkitystä? Missä on oikeudenmukaisuus, kunnioitus ja arvostus ammattitaitoani ja osaamistani kohtaan? Olenko vain pelkkä saastaja ja taloudellinen rasite ns. ylimääräinen menoerä työnantajan budjetissa? Kuinka jaksan ja selviydyn työtehtävistäni irtisanomisajan aikana?

Mistä saan apua ja kuka oikeasti on minusta kiinnostunut? Kenel-

lä on vilpitön halua auttaa ja ymmärtää minua? Miten saan elämäni järjestykseen ja selviydyn siviilielämän monenlaisista velvotteistani?

Irtisanomistilanteessa työntekijää ei hirveästi lohduta, jos työnantaja ilmoittaa hänelle esim. ”emme tarvitse sinun palvelujasi enää” tai ”sinun ammattitaidollasi ja osaamissellasi meillä ei ole käyttöä tulevaisuudessa” tai ”koita nyt jaksaa kaikesta huolimatta”.

Lopuksi

Taloudellisiin ja tuotannollisiin syihin perustuva irtisanominen on vaativa prosessi. Se vaatii molemmilta osapuolilta kärsivällisyyttä,

viisautta, aikaa, kunnioitusta, arvostusta ja luottamusta.

Irtisanottavien riittävä kuuleminen on kaiken perusta hyvälle johtajuudelle. Seurakunnat ja kristilliset järjestöt ovat seuraavien vuosien aikana väistämättä sen edessä, että ilman irtisanomisia ei voida saada taloutta kuntoon. Henkilöstömenot ovat suurimmat menoerät budjetissa. Suurimmat säästöt voivat syntyä ainostaan henkilöstömenoja leikkaamalla. Tähän talouden sopeuttamiskuriin on jo nyt syytä varautua.

Keijo Toivanen
Rovasti
Kunniasuntio

Mitä kuolema on – uskon näkökulmia suureen mysteeriin

Mikään ei ole niin varmaa kuin kuolema. Eikä mikään niin epävarmaa kuin se, mitä tapahtuu kuoleman jälkeen. Epävarmaa on kuoleman tapahtumakin. Etukäteen ei voi tietää, miten kukin tulee viimeiselle hetkelleen.

Psykologisesta näkökulmasta kuolema on ensisijaisesti luopumista. Omaiset luopuvat läheisestään ja kuoleva kaikesta.

Kuoleva menettää elämänsä, tulevaisuutensa ja oman itsensäkin. Kuolon portin jälkeen en ole enää sellainen ihminen kuin nyt. Ehkä minua ei ole enää lainkaan olemassa. Tämän suurempaa luopumista on vaikea kuvitella.

Elämän menettäminen auttaa näkemään sen arvon. Jos eläisimme ikuisesti, asioiden arvo katoaisi, sillä kaikkeen voidaan aina palata ja kaikki voidaan tehdä uudestaan

vaikka miten monta kertaa. Se, mistä joutuu kerran luopumaan, on arvokkaampaa kuin se, minkä saa aina pitää.

Puhutaan hyvää

Monet kuoleman rituaalit liittyvät luopumisen ja arvon kokemukseen. Terminaalivaiheen ihmiseen suhtaudutaan erityisen kunnioittavasti, ikään kuin hänelle olisi tapahtumassa jotakin suorastaan pyhää.

Samalla pintaan nousevat muistot. Jos kuoleva voi puhua asiasta avoimesti läheistensä kanssa, elämän kaarta muistellaan monin tavoin. Tosin yllättävän moni ei ota asiaa puheeksi. Kaikki tietävät elämän olevan päättymässä, mutta sitä ei todeta yhteisesti ääneen.

Kuoleman jälkeen edesmenneestä puhutaan hyvää. Etsimme sitä, mikä hänen elämässään oli arvokasta ja esikuvallista. Vaikenemme huonoista ja kipeistä muistoista, ainakin julkisuudessa.

Tuonpuoleisuustoivo herää

Päättyykö elämä kuolemaan vai jatkuuko se kuoleman jälkeen?

Kristikunta löytää vastauksensa Raamatusta. Siitä paljastuva tuonpuoleisuususkon kehityskaari kertoo, kuinka Jumalan luomis- ja pelastussuunnitelma on avautunut ihmisille asteittain.

Vanhan testamentin vanhimpien osin mukaan elämä päättyy kuolemaan. Jumalan siunaukset koskevat vain tätä elämää. Haudassa ei enää iloita eikä ylistetä Luoja.

Vähitellen Israelin uskoon kuitenkin kasvoi toiveikkaampi katsomus. Jumalan käsi kaitsee myös edesmenneitä. Kaiken Luojana ja ylläpitäjänä hän voi kantaa myös vainajia sylissään. Siksi elämä jatkuu kuoleman jälkeen.

Uusi testamentti liittyy tähän uskoon. Jumala ottaa poisnukkuneet huomansa. Ihminen ei kuiten-

kaan ole luonnostaan kuolematon, vaan elämän jatkuminen perustuu siihen, että Jumala pitää ihmisen edelleen olemassa.

Jeesuksen kuolonsanoissa ”Isä, sinun käsiisi minä uskon henkeni” (Luuk. 23:46) kuultiin kristillisen kuolemaopetuksen tiivistelmä. Ihmisen kuuluu jättäytyä Jumalan haltuun tätä ja tulevaa elämää varten.

Näin kuolemanjälkeisestä elämästä tuli olennainen osa kristillistä pelastusoppia. Pelastuksen prosessi alkaa tässä ajassa. Ihminen avautuu ystävyyteen Jumalan kanssa, nauttii elämästään ja opettelee palvelemaan lähimmäisiään – tässä pähkinänkuoressa elämän tarkoitus kristinuskon mukaan.

Kuoleman jälkeen heidät otetaan lopulliseen pelastukseen, iankaikkiseen elämään. Pahan ja kärsimyksen haavat parantuvan ja kaikki kyyneleet pyyhitään pois.

Mitä kuolemassa tapahtuu?

Kristikunnan mukaan ihmisen elämä jatkuu kuoleman jälkeen. Tästä avautuu mahdollisuus päättähuimaaville spekulatioille. Miten ihminen kokee siirtymisen toiseen todellisuuteen? Emme tietenkään tiedä. Voimme silti tehdä joitakin päätelmiä siitä, mitä tiedämme elämästä tässä ajassa ja mitä kristikunta uskoo tuonpuoleisesta.

Tämän elämän ajan ihmisen tietoisuus kytkeytyy tiiviisti aivoihin. Minuus on aivojen toimintaa, joskin tavalla, jota on mahdotonta määrittellä kovin tarkasti. Kuolemassa aivojen toiminta lakkaa, joten tietoisuuden täytyy siirtyä toimimaan jonkin toisen alustan varassa. On oltava jokin toinen voima, joka ottaa edesmenneen vastaan. Muuten hän raukeaisi olemattomiin.

Kristikunnalle tämä vastaanottoja on tietenkin Jumala. Ilman jumalauskoa olisi mahdotonta kuvitel-

la elämän jatkuvan kuoleman jälkeen. Ihminen kun ei ole luonnostaan kuolematon.

Ihmisen koko olemisen tapa muuttuu kuolemassa. Tietoisuus siirtyy aivoista toisenlaiseen alustaan ja muotoon. Lisäksi ympäristö on siellä aivan toisenlainen kuin tässä ajassa.

Ehkä näin suureen muutokseen tottuminen vaatii aikaa. Alussa olo on kuin sumussa. En tiedä, missä olen, kuka olen ja miten olen. Sitten persoonani alkaa vähitellen koostua ja ajatus selkiytyä. Hahmotan ympäristöni ja tunnistan minua vastassa olevat ihmiset ja enkelit.

Toki sekin on mahdollista, että ihmisen mieli on kirkas heti kuoleman jälkeen. Ehkä mieli on kirkkaampi kuin koskaan eläessämme. Tässä ajassa verho peittää ihmisen silmät niin, ettei hän näe enkelien ja Jumalan tuonpuoleista todellisuutta, joka kuitenkin on läsnä kaikkialla. Kuoleman hetkellä verho poistuu, jolloin ihminen näkee ja ymmärtää sellaista, mitä hän on elässään vasta utuisesti aavistelut.

Olen tässä spekuloinut kuolemassa sellaista, mitä emme voi tietää. Sekin kun kuitenkin kuuluu kuoleman teologiaan.

Yhteys rajan yli

Uskontunnustuksen viittaus pyhien yhteyteen liittyy myös kuolemanjälkeisyyteen. Kuolema erottaa ihmiset toisistaan vain osittain. Elävät voivat edelleen rukoilla edesmenneiden puolesta ja auttaa heitä siten.

Näin ajattelee myös Luther ja luterilainen protestantismi. Luterilainen reformaatio kritisoi aikanaan vain ylikierröksille vedettyä kiirastulioppia ja edesmenneille omistettavia aneita, mutta ei kieltänyt vainajien puolesta rukoilemista. Siksi heidän puolestaan rukoillaan hautajaisissa ja mielellään senkin jälkeen. Rukousyhteys ei katkea kuolemassa.

Yhteys toimii myös toisinpin. Edesmenneet rukoilevat elävien puolesta. He ovat tietoisia meidän elämästämme, joskin tietyn rajoituksen. Vainajat eivät seuraa meitä suoraan kuin ikkunan läpi katsellen, vaan yhteys perustuu samaan kuin esirukous.

Esirukous ei kohdistu suoraan rukouksen aiheena olevaan henkilöön, vaan rukouksessa puhutaan Jumalalle tämän puolesta. Jumala sitten toimii halutessaan rukouspyynnön mukaisesti. Esirukousta havainnollistaa kuva, jossa rukoukijasta lähtee viiva Jumalaan, josta lähtee viiva esirukouksen kohteeseen.

Näin toimii myös yhteys elävien ja kuolleiden välillä. Jumala välittää tuon yhteyden. Elävät ja kuolleet eivät siis ole tekemisissä toistensa kanssa itsenäisesti. Edesmenneet eivät tirkistele meitä emmekä me voi ottaa yhteyttä vainajiin omatoimisesti. Jumala avaa elävien ja kuolleiden välille sellaisen yhteyden kuin hän tahtoo.

Monet kristillisen kuolemateologian keskeiset teemat löytyvät hautakivien symboliikasta. Kivi viittaa Jeesuksen haudalle asetettuun kiveen, joka ylösnousemuksessa siirtyi paikaltaan. Tähtäpäät, tähdet, linnut ja risti kertovat tuonpuoleisesta elämästä. Yhteen liitettyt kädet taas puhuvat kauniisti elävien ja kuolleiden välisestä rukousyhteydestä.

Kuolemassa ei sittenkään menetä kaikkea.

Kari Kuula
Teologian tohtori
Puijon srk

Vähäeleisen uskon puolesta

Kirkon asiat, tilat ja työntekijät kiinnostavat osaa suomalaisista, kun sopivasti sattuu, mutta viiden viime vuoden aikana noin 265 000 on kääntänyt kirkolle selkensä eroamalla. Viime vuonna eronneita oli noin 60 000.

Arkkipiispa suhtautuu ilmiöön levollisesti eikä hyväksy termiä ”joukkopako”. - Asia täytyy suhteellistaa. Jos 60.000 on lähtenyt, niin neljälle miljoonalle kirkon jäsenelle ei ole tapahtunut yhtään mitään jäsenyyden osalta. Liikettä tapahtuu, mutta valtaosalla ei.

Hän kiirehtii korostamaan, että kirkon on silti otettava asia vakavasti.

- Meidän pitäisi kuulla erityisesti ne tarinat, joihin kuuluu pettymystä tai kritiikkiä, vaikka kritiikin peiliin voi olla joskus vähän karua katsoa.

Verotulojen vähenemistä arkkipiispa Mäkinen ei pidä päällimmäisenä huolenaan. Vaikutus veroihin ei ole dramaattinen senkään takia, että suuri osa eroavista on suhteellisen pienituloisia nuoria henkilöitä.

- Muut tekijät vaikuttavat ehkä enemmän seurakuntien taloudelliseen tilanteeseen.

Mäkinen ei usko, että kirkollisvero olisi pääasiallinen syy eroamiseen, vaikka niinkin väitetään.

- Jossain yksittäisessä tilanteessa on varmasti niin, että katsotaan todella, mihin on varaa, mutta taloudelliset syyt kirkosta eroamiselle taitavat sittenkin olla isommat niillä, joilla on isommat tulotkin.

Arkkipiispa muistuttaa, että kirkollisverosta voi saada myös vapautuksen samoin perustein kuin kunnallisverostakin. Liikennettä tapahtuu paitsi kirkosta pois päin, myös sisään päin: viime vuonna noin 15 000 henkeä liittyi kirkkoon.

- Nykyisin liitytään kirkkoon aikuisella iällä selvästi useammin kuin ennen. Sanotaan sen kertovan siitä, että kirkon jäsenyys on entistä tietoisempaa. Jos näin on, ja meillä kolme neljästä kuuluu kirkkoon, niin se kertoo aika vahvasta kirkon läsnäolosta.

Arkkipiispa ei usko yksittäisten julkisuuden tapahtumien vaikuttaneen ratkaisevasti eroamisten kokonaisuuteen, vaan suunta on sama Pohjoismaiden kirkkoissa ja Keski-Euroopassakin.

- Voitaisiin kysyä, mikä on se meidän vahvuus, että muutos on näinkin pientä.

Mitään hyvin dramaattista puodusta jäsenmäärässä Mäkinen ei lähivuosina odota. Vaikka tietoinen kirkon jäsenyys on periaatteessa hyvä asia, arkkipiispa ei kannata joidenkin vanhempien ratkaisua jättää lapsensa kastamatta ajatel-

”Kirkon jäsenet ovat kelpo kristittyjä, vaikka heitä ei aina kirkossa näy”

Turun tuomiokirkon ovet ovat päivisin avoinna kävijöille.

len, että tämä saa päättää kirkkoon kuulumisestaan aikuisena.

- Lapselta viedään silloin paljon: oikeus pyhään, sen yhteiseen kokemiseen. Lapsi saa vanhemmiltaan monenlaista kulttuurista ja uskonnollista perintöä, esimerkiksi äidin kielen. Ei näitäkään voi itse valita. Ei voi olla niin, että uskonnollisen yhteisön jäsenyys olisi vain aikuisten asia ja lapset suljettaisiin ulkopuolelle.

Ongelmaa Mäkinen ei näe siinäkään, jos suuri osa kirkon jäsenistä on vain hatarasti perillä kirkon opinkappaleista.

- Kirkko ei voi mitata ihmisen uskon syvyyttä. Usko ei ole suoritus, jota mitattaisiin, se on pikemminkin lupa ja mahdollisuus. Jokaisen ihmisen usko on joskus vähän heikompi ja joskus vähän vahvempi. Uskon ytimeen kuuluu se, että Kristus toimii tässä kirkossa ja näiden ihmisten keskellä. Tähän kokonaisuuteen liitytään kukin omalla tavallaan ja usein niin, ettei aina edes erityisesti ajatella, että tässä ollaan mukana. Minusta se on ihan hyvä niin.

Pitäisikö kirkon kuitenkin reagoida jäsenmäärän laskuun ja esimerkiksi jumalanpalvelusten vähäiseen suosioon? Apu ei löydy ainakaan mistään kampanjoista tai tempuista, on arkkipiispan kanta.

- Kirkon on yksinkertaisesti tehtävä perustyönsä hyvin. Kun ihminen on kosketuksissa seurakuntaan, hänen on saatava tuntee, että hänet otetaan hyvin vastaan ja häntä kunnioitetaan.

Jumalanpalveluksilla on arkkipiispan mukaan tärkeä asema seurakunnan ytimenä myös riippumatta osanottajamäärästä.

- Sillä että ihmisten puolesta rukoillaan kirkossa, on merkitystä sekä niille, jotka ovat läsnä, että niille,

Kuva: Aulis Moisio, Kirkon kuvapankki.

joiden puolesta rukoillaan, koko yhteisölle, jonka keskellä se tapahtuu.

Mäkinen näkee kirkon yhteiskunnan vastakulttuurina.

- Kirkon kuuluu ylläpitää ja huolehtia semmoisesta näennäisen tuottamattomasta ja hyödyttömästä toiminnasta kuin jumalanpalvelusten pitämisestä ja eituottoisien kiinteistöjen, kuten kirkkojen, ylläpitämisestä. On olemassa perustavanlaatuisesti jotakin muutakin kuin asioiden tehokas hoitaminen ja mittaaminen taloudellisin ja määrällisin mittarein.

Mäkinen huomauttaa, että yleisessä keskustelussa kirkko samaistetaan työntekijöihinsä ja toimintaan, jota he pyörittävät.

- Todellisuudessa kirkko koostuu niistä neljästä miljoonasta jäsenestä. Tämän vakavasti ottaminen on ensimmäinen askel: ei odoteta, että toimintaorganisaatio keksii jotain. Kyse on sen arvostamisesta, että kirkon jäsenet ovat kelpo kristittyjä ja kirkon jäseniä silloinkin, kun he eivät jostain syystä osallistu järjestettyyn toimintaan, vaan elävät omaa elämäänsä, vaikka lapsiperheen elämää, käyvät töissä ja tapaavat ihmisiä.

Savon Sanomat / Helka Shecter.
17.2.2014

Kirkon alat ry

- palveleva ammattiliitto

Asemamiehenkatu 2, 6. krs.
00520 HELSINKI
puh. 0207 912 530
fax 0207 912 531
www.kirkonalat.fi
etunimi.sukunimi@kirkonalat.fi
Toimisto on avoinna ma-pe klo 9-15.

Ritva Rasila

Toiminnanjohtaja
Toimiston johtaminen, hallinto- ja neuvotteluasiat, julkaisujen päätoimittaja
0207 912 534, 040 8280 656

Chantry Nybergh

Toiminnanjohtajan assistentti
Johdon avustaminen, viestintä-palvelut
0207 912 536

Anna-Maria Numminen

Lakimies
Evl ja ort. sopimusneuvonta ja -neuvottelut, lainopillinen neuvonta, sosiaaliturva-asiat, liittojuristi
0207 912 538

Ingrid Rimmelgas

Lakimies
Evl. ja kr.järjestöjen sopimusneuvonta ja -neuvottelut, lainopillinen neuvonta, luottamusmieskoulutus
0207 912 537

Hannele Halinen

Jäsenpalvelusihteeri
Jäsenpalvelu, jäsenmaksuasiat, kuntoremonttilomat
0207 912 530

Galina Voloshina

Toimistopalvelusihteeri,
Jäsenrekisteri, osoitteenmuutokset, kurssi-ilmoittautumiset
0207 912 533

Jaana Kovanen

Kirjanpitäjä
Talous, aluetoimikunta
0400 214 437

Jussi Ikkala

Opiskelijasihteeri
050 3703 683

HYVÄ KANTAHÄMÄLÄINEN KIRKONPALVELIJA!

KUTSUMME SINUT VIRKISTÄYTYMÄÄN LUONTOON

Ruostejärven maisemiin Hämeen luontokeskuksessa Tammelassa.

Ajankohta: tiistai 20.5. klo 18.00-21.00
Hämeen luontokeskus, Tammela.
www.luontoon.fi/ruostejarvi

Ohjelma:

Aloituskahvi ja suolaista tarjottavaa viljittiteemalla Hämeen Luontokeskuksella.

Kahvin ja infon jälkeen lähdemme oppaan kanssa kävelemään luontoon ja siellä laavulle, jossa ohjattua ohjelmaa sekä makkarapaistoa ja nokipannukahvit. Paluu luontokeskuksen parkkipaikalle.

Alueella Ruostejärven rannassa on mainio uimaranta, jos joku haluaa pu-lahtaa ennen kotiinlähtöä.

Retken hinta jäsenille 20 euroa.

ILMOITTAUTUMISOHJEET:

Sitovat ilmoittautumiset vaikka heti, mutta viimeistään perjantaina 9.5.2014 maksamalla osallistumismaksu Kanta-Hämeen kirkonpalvelijat ry:n tilille 539602-207446

Voit lisäksi laittaa viestin joko Pekalle tai Ilonalle. Pekka Jormanainen 050 375 3335 pekka.jormanainen@evl.fi tai Ilona Seppänen 050 804 9422 ilona.seppanen@evl.fi

Kerrothan mahdollisen ruokavaliotioteesi ilmoittautumisen yhteydessä.

TERVETULOA!

Kirkonpalvelija

Kirkonpalvelijat ry:n OPINTO- JA KOULUTUSPÄIVÄT

Turussa 24.– 25.6. 2014

– Yhdistys 80 vuotta –

TIISTAI 24.6.2014

- 8.30 Ilmoittautuminen ja tulokahvit**
* Original Sokos Hotel Hamburger Börs,
Kauppiaskatu 6, Turku
- 9.00 Kesäpäivien avaus**
* Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero
* Juhlatoimikunnan puheenjohtaja
Katja Warpenius-Allonen
* Ritva Rasila, toiminnanjohtaja,
Kirkon alat ry
* Tuomiorovasti Heimo Rinne
- 10.00 Kevennetty siivous
- menetelmät ja ergonomia**
* Päivi-Leena Salviander
KiiltoClean Oy
Papyrus Supplies Oy
- 12.00 Lounas**
* Sokos Hotel Hamburger Börs
Ravintola YläBörs, 2. kerros
- 13.00 Yhteistyön ytimessä
- puitteet hyvälle yhteistyölle**
* Terhi Mäkinieniemi
Muutosvalmentaja,
työyhteisökouluttaja, toimittaja
- 14.15 Kahvit**
* Original Sokos Hotel Hamburger Börs
- 14.45 Miten meidän käy
- mikä on kirkon tulevaisuus?
- onko kirkon aika ohi?**
* Keijo Toivanen
Kunniasuntio, rovasti
- 16.30 Vuosikokous**
* Original Sokos Hotel Hamburger Börs
Kauppiaskatu 6, Turku
Regina-kokousosasto
- 19.00 Juhlapäivällinen
Yhdistys 80 vuotta**
* Original Sokos Hotel Hamburger Börs
Ravintola YläBörs, 2. kerros

KESKIVIIKKO 25.6.2014

- 8.30 Kirkon esittely**
* Turun tuomiokirkko
Aiju von Schönneman
- 9.00 Juhlajumalanpalvelus**
* Turun tuomiokirkko
* Saarnaa arkkipispa Kari Mäkinen
* Liturgina tuomiorovasti Heimo Rinne
- 10.30 Valokuvaus**
* Turun tuomiokirkon portailla
- 11.00 Lounas**
* Original Sokos Hotel Hamburger Börs
Ravintola YläBörs, 2. kerros
- 12.30 Hiljaisen tiedon siirtäminen työyhteisössä**
* Ukko Kärkkäinen, runoilija
* Kaisa Kautto-Koivula, yrittäjä
- 14.30 Kesäpäivien päätös**
* Original Sokos Hotel Hamburger Börs
Regina-kokousosasto
* Seuraavat opinto- ja koulutuspäivät
23.–24.6.2015 Kotka
Original Sokos Hotel Seurahuone Kotka
Keskuskatu 21
* Puheenjohtaja Kaarina Yli-Somero
- 15.00 Lähtökahvit**
* Original Sokos Hotel Hamburger Börs

Osallistumismaksut:

Kaksi yötä, täysihoito ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 23.6. (350 €)

Yksi yö, täysihoito ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 24.6. (290 €)

Ei majoitusta, ruokailut ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 24.6. (200 €)

Majoitus: Sokos Hotel Hamburger Börs,
Kauppiaskatu 6, Turku

Kari Hartikainen, 050 520 7003
kirkonpalvelijat@kolumbus.fi

Ilmoittautumislomake löytyy
www.kirkonpalvelijat.fi

Kirkonpalvelijaukin pääsiäismietteitä

Pääsiäinen on monen kristityn mielestä (kirkko)vuoden tärkein juhla. Uskontunnustuksemmekin kertoo pääsiäisen sanomaa: .. kärsi Pontius Pilatuksen aikana ... ja nousi kolmantena päivänä kuolleista ... on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita....

Kirjoita lastenkirja pääsiäisestä!

Olen näitä kirjoituksiani sepustellut vuosia. Alkaa elämäni, joskus laveallakin tiellä hämmöttää tuo ehdoopuoli. Olen tuuminut, että jospa vielä kirjoittaisin jonkinsortisen lastenkirjan. Tuskin siitä kovin moni lapsi tai siis aluksi aikuinen olisi kiinnostunut. Aikuinen ne lastenkirjat pikkulasten kuultavaksi kuitenkin alkuun valitsevat. Pitäisi olla tunnettu ja tunnustettu kirjailijanimi, että kirjaa kukaan osaisi kirjastosta tai kirjakaupasta edes kysyä tai etsiä. Toki koekuuntelijaksi saattaisiin saada ukin pikku tytön tylleröisen?

Kirkonpalvelijat ry:n vuosikokous

pidetään 24.6.2014 klo 16.30 alkaen Original Sokos Hotel Hamburger Börs, Regina-kokousosasto. Osoite Kauppiaskatu 6, Turku.

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus
Kaarina Yli-Somero
puheenjohtaja
Kari Hartikainen
sihteeri

Tampereella 12.3.2014

Olen tehnyt rohkeasti alustavaa työtä ja kysynyt eräältä hyvin tietävältä henkilöltä, mistä aiheesta kirjoittaisin? Kysyin kirjastoautonkuljettaja Sakarilta, että mitä aihetta käsitteleviä lastenkirjoja sinulta kysytään ja mihin aihepiiriin sinulla ei ole tarpeeksi tarjontaa. Hän vastasi suoralta kädeltä: "Pääsiäisaiheisia lastenkirjoja on liian vähän tarjolla!"

Pääsiäinen jos mikä on meidän vanhoillisten aikuisten mielestä se suurin kristillinen ja kirkollinen juhla ja tokihan siitä on oltava lastenkin kirjoja!

Pääsiäisen sanoma lapselle

Olen tuskailut näiden ristillä riipuvien Kristusten kanssa työmailani jo viimeiset 25 vuotta. Hämärässä ja pimeässä Heitä suorastaan säikähtelen, melkein pelkään. Pimeinä talviaamuina siunauskapelin valokatkaisijoita etsiessäni Jeesukseni kainalosta, melkein veripisarat tippuvat Kristuksen käsistä ja otsalta saappailleni. Eikö juuri nämä kuvat, patsaat ja veistokset ole se kirkkomme pääsiäis-sanoma? Kuinka tästä lapsen lapselleni kirjoittaisin? Ettei hän kohta juoksisi äitinsä helmaan peloisissaan luetuani pätjän kauhukertomusta ja näytettyäni ensimmäisen Ristilleripustetun piirretyn kuvan. Vai kirjoitanko ja piirrän sittenkin kuvia pienistä keltaisista tipuista, jäniksenpojista ja pajunkissoista?

Kirkkomme pääsiäisen symboliikasta muutenkin, alttaripöydän viisi veren väristä ruusua pitkänä perjantaina ja mustiin puettu alttari, miten ne selittäisin taapero-ikäiselle, hän kysyy niistä kuitenkin? Tietenkin piikkistä orjantappurakruunua on kokeiltava pellavaiseen päähän, jos lähellekin alttaria astelemme, olenhan jo aiemmin selittänyt kruunun olleen Jeesuksen päässä silloin kauan sitten.

Kristus on noussut kuolleista!

Rekvisiitaksi rakennetun haudan suulta vieritettyä suunnattoman suurta kiveä on pakko päästä kokeilemaan jossakin vaiheessa, inahtaisiko se lapsen voimin, vai tarvitaanko ukki apuun. Onneksi päästiin jo pääsiäisaamun liiljoja, narsissein ja pajunkissoin koristeltuun kirkkoon. Alttarilla palavat kuusi täysipitkää kynttilää ja muutoinkin temppeli on puettu kultaan ja hopeaan. Lisäksi, jos suntio on muistanut kaivaa sarkastin komeronnurkasta sen hiirten järkevän kristuskynttilän, sekin siellä kuorissa mielenkiintoisena vedossa lepattaa. Poislähtöä tehdesämme papin toivotettua tervemennot kotiin palvelemaan Jumalaa ja toinen toisiamme, kuuluu vierestäni penkiltä iloinen lapsen ääni: *Hyvää Pääsiäistä Kaikille!*

**Pääsiäisterveisin Piäkirkon
Piäsuntio, melkein evp.
Pieksämäki**

Kainuun Kirkonpalvelijoiden

KOULUTUS- JA NEUVOTTELUPÄIVÄ

Paikka: Vaalan seurakuntakeskus, Järvikyläntie 3. 91700 Vaala
Ti. 22.4.2014

Ilmoittautuminen Kuopion tuomiokapituliin sähköpostitse tai puhelimitse 11.04.2014 mennessä: 044 7050 600 tai osmo.karppinen@evl.fi.

Ilmoittautumisen yhteydessä on mahdollista toiveet erityisruokavalioista.

Järjestäjät:
Kuopion tuomiokapituli
Kirkonpalvelijat ry
Kainuun alaosasto

Kirkonpalvelijat ry Kainuun alaosaston

Vuosikokous

Vaalan seurakuntakeskus, Järvikyläntie 3. 91700 Vaala 22.4.2014 alkaen klo 14:30

Toimikunta

Sukarisen kirkkovuosi

Suntio Armas Sukarisen kirkkopalvelu oli kestänyt jo puolet vuosisataa. Hän oli oppinut toimet isältään ja teki ne raikkaalla hurskautella, sortumatta pyhiin kiivailuihin syvässä uskossa olevien kanssa, jotka kyllä kirkossa kävivät, mutta turhensivat muut hartailijat pyhään kadotukseen. Syntyipä silti kirkonmenojen jälkeen ulkoportaila kiivaitakin keskusteluja kuullusta saarnasta tai vain autuuden ja kadotuksen pääsyvaatimuksista.

Tirehtööri Putiaisen kanssa syvennyttiin monesti asioihin. Kerran joutui rovasti pitämään saarnansa rykimätauon, kun nämä herrat urkujen katveessa tulivat korotaneeksi ääntään.

Sukarisen tähtihetkiin kuului kerran nitropurkin hakeminen konttaamalla saarnatuolista kun se

kappalaiselta oli sinne saarnan aikana jäänyt ja pyhän innoituksen jälkimainingit sakastissa aiheuttivat hengitysahtaumia. Tekohampaita hän joutui palauttelemaan joskus alttariltakin mutta useammin Rantalan emännälle, joka veisasi aina fortissimolla hidastusten kanssa.

Kotiseurakunnan pappien saarvoja kuunnelleessaan hän arvasi hidastusten jälkeiset jatkot vielä paremmin kuin tirehtööri Putiainen, joka kerran unohti puheensa sortinon, kuiskatessaan parvelta: mitä minä sanoin! Se kuului sakastiin asti!? Kolehia kerätessään hän väkensä tuntien tiesi ohittaa kaikkein vähäosaisimmat ja taas ravistella haavia varakkaampien rinnoksilla. Alttarin kukka-asetelmista hän sai kiitosta useimmiten vierailevilta sillä kotikylän muorit olivat lie-

vän kateellisia kirkkovuoden värejä peilaavista asetelmista. Kappalainen oli siitä kerran vanhustenkerhossa maininnut ja saattanut näin asian tietoisuuteen. Sukarinen oli toki läksynsä lukenut ja kokemuksen rohkaisemana antoi luovan valintansa kukoistaa. Myös virsikirjat olivat penkkien päissä ojennuksessa, selus nojaan päin. Jukarisen Jussi aina tahallaan jätti omansa virsilaudalle vaimonsa paikalle ja myhäili poistuessaan.

Sukarisele tarjottiin viranvaihtoa Seurakuntamestariaksi. Olisi palkkan hieman korjaantunut. Sukarinen ei suostunut, vaan sanoi että seurakunnassa on vain yksi Mestari ja Hän on ylemmässä ulottuvuudessa! Sen hän teki hurskaassa nöyryydessään, mutta hieman hurskaspilkettä vasemmassa silmäkulmassaan!

Snap

LIITY KASVAVAAN JOUKKON JOKA SÄÄSTÄÄ SIINÄ MISSÄ VOI JA OSTAA LAATUA EDULLISEMMIN

Ehtoollisleivät, kynttilät, kantoliinat, suojapussit...

KIRKOLLISTEN TARVIKKEIDEN ERIKOISLIIKE

30 VUODEN ALAN KOKEMUKSELLA

PARHAAT VALMISTAJAT, MATERIAALIT JA HINNAT

**"Monopolin murtaja", "Odotettu kilpailija", "Vihdoinkin"
Mitä Sinä sanot?**

Käy verkkokaupassamme www.sanctus.fi

Lähetä sähköpostiviesti: tilaus@sanctus.fi

Soita [044 3037459](tel:0443037459)

Tutustu, vertaile, kokeile ja säästä

Vastakohtien kirkko Tapiolassa

Ensi vuoden syksynä 50 vuotta täyttävä Tapiolan kirkko on vastakohtien rakennus. Arkkitehti Aarno Ruusuvuoren suunnitelman nimi oli Pyhät puut. Kirkkosalin sisällä alun perin puuta oli kuitenkin vain kirkon penkeissä, muu on betonia, kevytsoraharkkoa, tiiltä, lasia ja terästä. Kirkon ulkopuolelta ei löydy ristiä helposti ja kirkkosalissakin on vain pari metriä korkea teräsristi - tarkemmin katsottuna arkkitehtuurista löytyy ristisymboleja joka puolelta.

Valoisaan aikaan päivänvalo suorastaan tulvii kirkkosaliin, kun taas pimeään aikaan sali uinuu keinovalon hämärässä. Kesällä aurinko porottaa kirkkosalin pitkälle kestävään lämpöön, mutta talvella lattian rajasta nouseva lämmitysilma katoaa kirkkosalin korkeuteen ja penkeissä tarvitaan päällystakkeja.

Kirkossa ei ole alttarimaalausta, vaan on vain etuseinän 2752 harmaata kevytsoraharkkoa. Tosiasiasa kuitenkin luonnonvalo ja keinovalo pitävät yllä jatkuvasti vaihtuvaa alttarimaalausta. Kirkkosali on korkea, noin 18 metriä, mutta saarnaaja nousee vain 30 senttiä muita ylemmäksi saarnatuoliin astuessaan. Urkurin näkevät kaikki koko tilaisuuden ajan, mutta urkuri ei näe ketään, paitsi peilistä. Kirkkosalin musiikkikustuikka on erinomainen ja kirkko on pidetty konserttipaikka, mutta puheakustiikka jättää paljon toivomisen varaa. Eilen kerrottiin, että puheesta ei kuulut mitään. Tänään kiitettiin kirkon erinomaista äänentoistoa.

Tapiolan kirkko on keskellä kylää ja aika ison seurakunnan keskipiste. Kaikki eivät kuitenkaan tahdo löytää kirkkoa, koska eihän se ulkoa päin kirkolta näy. Eri ikäisiä seurakuntalaisia parveilee pitkin viik-

koa ja pitkin päivää eri tiloissa ja käytävillä. Monesti kirkkosalin ainoa ääni on kuitenkin kastemaljan jatkuvasti soliseva vesi. Hautaan siunaamisia ja kastetoimituksia on keskimäärin melkein kaksi viikkoa kohti kumpiakkin, mutta vihkimisiä voi olla vain kaksi vuodessa. Karun yksinkertainen kirkkosali sopii, kun on lähdetty tai on juuri tultu, mutta siinä välissä olevaan romantiikkaan se ei tunnu istuvan.

Tapiolan seurakunta ja kirkko on hieno paikka olla kirkonpalvelijana. Ihmisiä liikkuu ja rakennus pysyy. Kumminkin tarvitsevat riittävässä paikalla oloa, hyviä tekoja ja viisaita vastauksia. Kirkko on paljon auki, mutta aina ei aika tunnu silti riittävän. Espoossa olemme, mutta tapiolalaisiksi itseämme kutsumme. Tapiolan keskustaa kehitetään vauhdilla. Metro saapuu parin, kolmen vuoden päästä. Uusia asuinrakennuksia ja uutta liiketilaa rakennetaan. Tapiolan kirkko säilyy ta-kuulla entisellään.

Antti Ruuskanen

Varsinais-Suomen alaosaston

Vuosikokous 24.4.2014 klo 18.00 Ruskon srk:n huoltohallin sosiaalitala, kirkon vieressä, Kirkkotie 17, Rusko. Kahvitarjoilu, suunnitellaan toimintaa. Tervetuloa.

Toimikunta

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus 2014

KAARINA YLI-SOMERO

puheenjohtaja
puh. 0400 797 230
kaarina.yli-somero@kirkonpalvelijat.fi

EIJA JAAKOLA

varapuheenjohtaja
puh. 040 595 7001
eija.jaakola@evl.fi

OSMO NISSI

puh. 040 804 9415
osmo.nissi@evl.fi

KARI HARTIKAINEN

sihteeri
PL 421, 70101 KUOPIO
puh. 050 520 7003
kirkonpalvelijat@kolumbus.fi

ARJA AURANEN

puh. 040 541 9123
arja.auranen@evl.fi

JOUNI HONKANEN

puh. 050 404 7194
jouni.honkanen@evl.fi

TUOMAS LEMINEN

puh. 044 744 0049
tuomas.leminen@evl.fi

ANTTI RUUSKANEN

puh. 040 735 0191
antti.ruuskanen@evl.fi

KRISTIINA SANAKSENAHO

puh. 040 527 2107
kristiina.sanaksenaho@evl.fi

TUULA TUOMINEN

puh. 0400 378 069
tuula.tuominen@evl.fi

*Ylösnoussut Herra Jeesus, sinä kohtasit itkevän Marian ensimmäisenä pääsiäisaamuna.
Rukoilemme niiden puolesta, jotka tänään elävät suru sydämessään.
Kohtaa sinä heidät rakkautesi katseella.
Tule koteihin, joissa kamppaillaan ristiriitojen kanssa.
Tuo lohdutuksesi yksinäisille ja unohdetuille. Muista lapsia, joilta puuttuu
turvallisia aikuisia. Tule keskelle kansojen välisiä taisteluja ja epäluottamusta.
Vedä meidät kaikki kuolemasta elämään.*

Anna-Mari Kaskinen

Kirkonpalvelija

N:o 1/2014 – 61. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh. 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Lehden toimitus:

PL 421, 70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Paino:

Kopijyvä Oy
Taitto: Jarmo Salonen
offset.aineisto@kopijyva.fi

Seuraava lehti ilmestyy 6/2014.

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu 350,-
1/2 sivua 200,-
1/3 sivua 150,-

ISSN-L 0355-8258